

у № 78 «Беларуса» быў летась зъмешчаны артыкул Ю. Віцьбіча пад загалоўкам — «З мачом Рагнеды, з крыжом Прадславы». Над загалоўкам гэтым — які мне чамусь не падабаецца — можна было-б прайсыць моўчкі, калі-б гэта быў толькі зъвітчыны загаловак газетнага артыкулу, а не т. зв. патрыятычны лёзунг, які няраз ужо ў нашым друку паўтараўся і які мабыць няраз яшчэ будзе паўтарацца. З увагі на гэта пару слоў да гэтых.

Папершае — дзеля таго, што сама Рагнеда гэта старая лягендза, меч ейны гэта ўжо выдуманы свежавіті даты, бо-ж зарэзана. Валадзімер легендарны Рагнеда прабавала не пастычным мячом, але працічным нажком.

Падругое — нож забойцы не зъяўляюцца таварыствам для кръжа, бо-ж кръж — як Ю. Віцьбічу ведама — сымбалізуе Таго, які не толькі вучыў людзей біліхін, але навет сваіх ворагаў.

Нехта мог-бы заўважыць, што калі ўжо пачаць прыдзірацца, дык ня толькі нож забойцы не зъяўляюцца адпаведным таварыствам для кръжа, але і рыцарскі мяч, бо-ж паводле боскіх законуў чалавек нааугл ня мае права забіваць чалавека. На мяту думку, гэта было-б слушна, калі-б на съвєце забавазвалі не чалавечыя, але боскія законы. Паводля-ж чалавечых законуў (заданыя якіх — на столькі зъблізіць чалавека да караеўства Божага на зямлі, колкі аздынгніць яго якнайdalej ад джунглі) змаганье чалавека з чалавекам талеруецца — пры роўных шансах абарони і пры адноўлікавай рыхыці съмерці. «Ляжачага на б'юць», казалі ў сераднявічы і гэта быў крок наперад. Падрэзан-ж съпичаму горла — гэта ўжо крок назад, да джунглі.

Прыгадае цяпер старую лягендзу аб троінскай царыцы Дзінаре:

Пасыль съмерці ізвескага валадара Аляксандра Мелека ягоны пасад заняла ягона аздзіна дачка — 15-ці гадовай Дзінаре. Калі чутка ад гэтым дайшла да персыдзікага цара, той запатрабаваў ад Дзінары прынесьці ягонае падданства, але яна адмовілася. Тады персыдзікі цар выступіў паходам на Ізворы. Ізвескія шляхта, сплохашыся Персау, пала дукам, але Дзінара, памаліўшыся да Багародзіцы, падняла іхны дух і ў выніку персіка войска было разбіта, а персыдзікі цар зъгніў у біцьве ад рукі царыцы Дзінары.

Вось-ж, калі-б лягenda ab Ragnedze была ўзарована на гэтай грузінскай лягендзе, г. зн. калі-б Ragneda змагалася з ворагамі свайя бацькаўшчыны не нажом, але з мячом у руках, і ня ў спальні, але на полі бою, дык лёзунг «З мачом Ragnedzey» меў-бы свой сэнс — навет калі-б Ragnedu i ўважаў толькі выдумкай.

Дык чаму-ж тады — так і хочацца спытадца — аўтар лягенды ab Ragnedze ня выдумаў для Ragnedzey takой гісторыі, якая была-б на горшай ад гісторыі легендарной царыцы Dzinarey? — На гэта можна было-б адказаць, што ў часе, калі тварыліся лягenda ab Ragnedze (г. зн. на мяжы XI і XII стагоддзяў), ня было нааугл ніякай патрэбы выдумліць фіктычных герояў тыпу царыцы Dzinarey, бо тады яшчэ ня ўлётэся быў бябёвы пыл, падніты праўдзівым героям — ужо за жыцця легендарным — Усяславам Чарадзеем. Ці-ж праўда аб вялікім Усяславе была горшай ад выдумакі царыцы Dzinarey? Калі паўтадзідзіў пазнейшай аўтару «Слова ага Гаравым паходзе» спатрэбіць ўзорны кніяз-барацьбіт, як прыклад для сваіх сучаснікіў, ён — замест пароцца ў лягендзі, затрымае свой выбар на несьміротным Усяславе. Ягоная бітва над Ня-мігай (упісаны, калі не залатым, дык

-

у № 78 «Беларуса» быў летась зъмешчаны артыкул Ю. Віцьбіча пад загалоўкам — «З мачом Рагнеды, з крыжом Прадславы». Над загалоўкам гэтым — які мне чамусь не падабаецца — можна было-б прайсыць моўчкі, калі-б гэта быў толькі зъвітчыны загаловак газетнага артыкулу, а не т. зв. патрыятычны лёзунг, які няраз ужо ў нашым друку паўтараўся і які мабыць няраз яшчэ будзе паўтарацца. З увагі на гэта пару слоў да гэтых.

Адным словам — у часе, калі тварыліся лягenda ab Ragnedze, Палацак, маючы ўжо і Усяслава Чарадзея і славы па горла — на мяй аўнік патрэбы выдумліць аўтараў Ragnedzey-Dzinarey, ані Ragnedzey-Garyslavu. Калі аднак няжчасная Garyslava для Polačaka на пэўную была патрэбнай, дык гэта гэта прабавала не пастычным мячом, але працічным нажком.

Папершае — дзеля таго, што сама Ragneda гэта старая лягендza, меч ейны гэта ўжо выдуманы свежавіті даты, бо-ж зарэзана. Валадзімер легендарны Ragneda прабавала не пастычным мячом, але працічным нажком.

Падругое — нож забойцы не зъяўляюцца таварыствам для кръжа, бо-ж кръж — як Ю. Віцьбічу ведама — сымбалізуе Таго, які не толькі вучыў людзей біліхін, але навет сваіх ворагаў.

Нехта мог-бы заўважыць, што калі

ненавідзяць рускіх князей?

Лягenda ab Ragnedze зъмешчана ў La-rynskіm letapise pad 1128 godam. Y Ispac-kim letapise pad gэтыm godam gэtya лягenda nema, затое znoydem tam da dada-tkivou iлюстрацыю tой atmasfery, u ykoj

naaугл nia maе права забіваць чалавекa.

Nieka knyaz Myscielskaya, wybiora-jo-ya s usmim russkim kniazem u pahod na

Polačak, zaprasiu u getyu pahod i ušiš

knyazek kryvičskich knyazey, i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyazey, sinyo i uñukau Ulys-s

lava Charadze. Kryvičskia adnak knyaz kryvičskich knyaz

Масква звольніла Мітрапаліта Сліпога

9-га лютага сёлета прыбыў у Рым Першагерарх Украінцаў-каталикі Высокапрэзасьвяшчэнны Уладыка Сліпы, Галіцкі Мітрапаліт і Львоўскі Архіепіскап, звольнены з бальшавіцкай вязніцы, пасля адыбыцца 18-ї гадовага зняволеня.

На здымку: Мітрапаліт Сліпы (з праваага боку) у Ватыкане.

ГАРЫСЛАВА

(Заканчэнне з 2-ой бач.)

іх перанесці. Але, як ведама, перанеслы дэльце, ці — лепшія кожучы — спалучылі дэльце Рагнеды ў вадну і стварылі курам на съмех — трэціюю («на тое яна Гарыслава, ёй на прызычайвацца»). У выніку — лягенды аб Рагнедзе-Гарыславе, задумана, як вітуламечаныя бараньбы крывіцкіх князёў з рускім, цяпер, калі Рагнеда зрабілася маткай на толькі крывіцкага Ізяслава, але і рускага Яраслава — спраціла ўсякі сэнс. Во-ж і за якую гэта «Рагнедзіну крыйду» меліся помесьціца напішчадкі Ізяслава на нашчадках Яраслава, калі Рагнеда была прарабкай як адных так і другіх?..

Аўтар лягенды аб Рагнедзе-Гарыславе, паводле звычыя свайго часу, (які вымагаў, каб пануючыя дынасты былі калі на боскага, дык чужаземнага походжання), аба бацьку Рагнеды выразіўся, што ён «перешел из заморья». Гэта было ветвітасцій з боку аўтара лягенды. Але калі сяночына нашы працагатары культу Рагнеды з Рагвалода рабіць нармана, а з Рагнеды (акую яны-ж кананізуць на нацыянальнага нашага героя) — нарманскую дзёйку, дык а наўжыя ветвітасці — ані адносна нас — гарвары не даводзіцца.

У Цверскім летапісе ёсьць лягenda, якая расказвае, як Валадзімер, прыняўши хрысціянства, разводзіўся із свайго жонкі Рагнеды, прапануючы ёй выйсці із замужу за іншага. Яна яму адказала: «Или ты едини хоцеші царствіе не бесное и земное восприяти, а мне маловременным сим и будущего дати не хоцешь. Ты бо отступи от идолскія прелесті в съновлівіе Божіе, аже, быв царицею, не хошу рабы быти земному царю, ни князю, но уневестітися хоцу Христові и вспрыму ангельскій образ...» Так адказаць магла не Гарыслава, але законная жонка («быв царицею»), і гэта не лягenda аб Рагнедзе-Гарыславе, але аб Рагнедзе — матцы Яраслава.

Здавалася-б, што Рагнеда, створаную на мітынгі грунце, перанесчы, як нацыянальнага героя, на свой грунт, перш за ёсць траба было-б падумаць — катуюю з

беларускай нацыянальнай гісторыі — нахабна цвердзіць, што мы ніколі не мелі свае дзяржавінства, — павесілася-б з радасці, каб мы — закахаўшыся ў Рагнеде — так здурэлі, што ўзрасце паверылі — быццам першымі князіямі тварцамі Палацкага княства, быті нарманы; быццам Палацаке княства, як рускага правінцыя, было кіраванае нашчадкамі рускага Валадзімера; і быццам войны паміж Палацкам і Кіевам гэта быті хат-

з другога, зусім зразумела, што Немцы хутчей падпадалі пад упływy апошніх. На гроба таксама забывацца, што ў Варшаве ў той час, куды кіраваліся воіні польскіх і спалінізаваных магнатаў і шляхты, дзеў «Начальны Комітэт Народовы», падтрымоўваны Немцамі ды адтуль пасоўваліся легіёны Пілсудскага. Да якой ступені гэтыя акалічнасці важылі на арыентыцы шляхты — хай съветчыцы той факт, што навет Дубар-Мусыніцкі склай без супраціву зброя перад Немцамі, якія два гады пазыўні занялі цэнтральную Беларусь. Ды як-жа Немцы падтрымоўвалі беларускі вызволенны рух, калі ў Верасцейскім трактаце Беларусь была падзеленая паміж Маскоўшчынай, Жамойдзій і Украінай? Навет беларуская дэлегацыя на гэтую канферэнцыю ня была пакліканая.

Палікі ўсё гэта добра ведаюць, і калі тэндэнцыяна выкryўляюць і выкарystoўvau ўсіх факты зь беларускага мінулага — дык ёсьць у гэтым што найменш нячэснасць.

І вось яшчэ адзін момант. Калі толькі Немцы выдалі дэктэр аб рэйнаўпраўнені беларускай мовы зь іншымі мовамі, а сразу-ж пасыпаліся заявы з дамаганьнем адкрыцця беларускіх школаў. Хапіца, каб селянін пабачыў, што беларускай мове мае ўсё тыя права, што ѹ іншыя мовы, як паўсталі жаданыне вучыцца ў свайго роднай мове. Колькасць школ, адчыненых тады ў заходніх частці Беларусі — гэта тагачасны ганаровы плебісцит у карысыць беларускасці.

У спадарыні Тапорскай сустракаюцца цверджаньні, быццам Беларусу навука ня цікавіла і быццам яны ня маюць навет жалю да Палікі за тое, што яны іх гэтае навукі пазбавілі. Гэта таксама ня згоднае з рэчайснасцю. Беларусы зайды даццівальні значэнне навукі і старалісці здабыць яе, дзе толькі гэта было магчымым. Францішак Скарына ў свой час прайшоў ўсю Эўропу, каб стацца вялікім навукоўцам. Але гэ-

та старая мінуўшчына. У нашую пару беларускае сялянства выкарystoўvau ўсе магчымасці, каб вучыцца. Вышыя пададзены прыклад зь беларускімі школамі, імкненне да навукі ў падсавецкай Беларусі, ў дасталінскія часы, пасыля падчас другой нямецкай акупацыі ды ў цяпер на чужынне, усё гэта съветчыцы, аўтаправільнасці цверджаньнай спадарыні Тапорской. Калі-ж вярніца да навучання ў Заходній Беларусі пад польскай акупацыяй дык тут — папаше — навука кацішава вельмі ѹ вельмі дорага. Селянін, які наважваўся вучыцца хоць-бы адно сваё дзіця, павінен быў прадаць сваю гаспадарку, ці прынамсі частку яе. А гэтае дзіцё, пасыля здаўтайз з такім вялікім выслікам і сяроддкай навукі, мусіла падацца за Палікі, перайсці на каталіцтва, калі яно было з праваслаўнай сям'і, наагул — мусіла стацца рэногатам, каб пазней здабыць працу. Тому беларускі селянін заставаўся без асьветы, але на сваёй роднай гаспадарцы ды пры сваёй веры і традыцыях.

Далей сп-ня Тапорская цвердзіць, што Беларус больш за нацыянальных скарбы хоча кавалка зямлі. Гэта праўда — але чаму? Вось-ж людзкая натура ўжо такая, што ў першую чаргу прагне таго, што ў дадзеную хвіліну найбольш патрабунае. Уласны варштат працы — гэта гіерархічна найніжэйшая ступень людзкіх патрэб, таму што галодны патрабуе перадусім кавалка, хай сабе і чорнага, хлеба. Але з маментам, калі заспакоіца самыя неабходныя і элемэнтарныя патрэбы, пайстает патрэба і імкненне да культурных вартасцяў. Якраз дзеў гэтае беларуская незалежніцкая інтэлігенцыя ў 1918-ым годзе эканамічныя праблемы ставіла зараз-жа пасыля ахвярленьня палітычнага ладу і перад культурнымі праблемамі (чытатай Другую ўстаўную Грамату Рады БНР з 9-га сакавіка 1918 году). Зрэшты, падаючы прыклад Летувісаў аўтарка са-

Беларуская школа імя св. Кірылы Тураўскага у Лёндане

Беларуская школа-інтэрнат імя св. Кірылы Тураўскага ў Лёндане была заснавана ў 1961-ым годзе з мэтай маральна-нацыянальнага ўзгадавання беларускіх хлапцоў на чужынне. Даючы ім здабыць добрую сярэднюю асьвету, школа адначасова імкніцца вырашыць іхнага беларускага пададжання і любоў ды пашану да ўсаго беларускага.

Школа знаходзіцца пад кіраўніцтвам святараў Беларускай Каталіцкай Місіі ў Ангельшчыне. У яе прымаюцца сыны беларускіх бацькоў у веку ад 8-мі да 11-ці гадоў. Вучням даеца магчымасць атрымаць пойную пачатковую і сярэднюю асьвету на ўзроўні ангельскай «Грамар Скул».

Згодна з умоваю з суседнім ангельскім прыватнымі каталіцкімі школамі, беларускія вучні атрымояўваюць там асьвету з усіх прадметаў, акрамя беларускай веды. Дома, гэта значыць — у інтэрнаце, яны маюць лекцыі з беларусаведы, і апрача гэтага, нагляд і фаховую дапамогу ўсіх прадметах навучання.

Такім чынам, вучні школы сьв. Кірылы Тураўскага маюць адзінку нараду атрыманью добрай ангельскай сярэдняй асьветы ў спалучэнні з пазнаннем прыгожасці і багацця беларускай культуры. Добрая асьвета дасыць ім магчымасць заніць адпаведныя месцы ў грамадстве, дзе-б яны ня былі. З другога боку — яны захаваюць сваю нацыянальную апрычонасць і ня толькі ня будуть чуцца ніжэйшымі у параўнанні з іншымі, але будуть гордымі з свайго беларускага пададжання.

У школу прымаюцца як каталікі, так і праваслаўныя. Вялікая ўага звязана з пададзенай прыгожасці і багацця беларускай культуры. Добрая асьвета дасыць ім магчымасць заніць адпаведныя месцы ў грамадстве, дзе-б яны ня былі. З другога боку — яны захаваюць сваю нацыянальную апрычонасць і ня толькі ня будуть чуцца ніжэйшымі у параўнанні з іншымі, але будуть гордымі з свайго беларускага пададжання.

Хлопцам даюцца вялікія магчымасці развіцьця іхніх індывідуальных здольнасцяў. Шмат часу аддаецца спеву, рысаванню, мастацкай самадзеянасці, ручным работам і г. д.

СВЯТКАВАННЯ ДНЯ ГЕРОЯ

Адбылося ў Таронта 2 сінеганія, пасыля адслужэння сьв. Паніхіды ў Царкве сьв. Кірылы Тураўскага ў Таронте. Кірылы Тураўскага. Даклад чытаў пр-р М. Ганько, Барановічы дзекткі джялімавалі вершы, Валія Навіцкая граала на піяніне. Пасыля быў наладжаны спольны абед.

К. А.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Беларуская школа-інтэрнат імя св. Кірылы Тураўскага ў Лёндане ўжо прымае ўступнія заявы ад кандыдатаў на новы школьні год, які пачынаецца ў верасні 1963 году.

Кандыдаты павінны быць хлапцамі беларускага пададжання, г. з. пірнамісі адзін з іхніх бацькоў павінен быць Беларусам. Яны павінны мець скончаныя 8, але меншы чым 12, гадоў перад верасні 1963 году.

Лік вольных месцаў у школе — вельмі абмежаваны. Заявы будуць разглядацца ў парадку атрымання. Дзеля гэтага ўсе бацькі, якія жадалі бы паслаць сваіх сыноў у Школу сьв. Кірылы Тураўскага ў наступным школьнім годзе, павінны ў сваім собескім інтарэсе звязаны з гэтым спраўе як наихуткай да кіраўніцтва школы.

Усе ўсіх спраўах звязанных з школаю трэба звязаны да айца Кіраўніка, які будзе заўсёды рады даць усе неабходныя інфармацыі і выслыць

Пісць трэба на адres:

The Rev. Headmaster
St. Cyril's House
41, Holden Road, London, N. 12

У парадку дня школы прадбачыцца дастаткова часу для адпачынку хлапцоў. Вялікі пляц і сад даюць нязлічоныя магчымасці для спорту і гульняў на съвежым паветры. У дрэнную пагоду вучні адпачываюць у спэцыяльнай залі да гульняў.

У ўсіх спраўах звязанных з школай трэба звязаны да айца Кіраўніка, які будзе заўсёды рады даць усе неабходныя весткі.

Глядзене адмыслове паведамленне аб гэтым, якое зъмешчана на гэтай-жа бачыні.

У 40-ы дзень съмерці прат. Палікова

Гэта дзень, калі душа новаспачыўшага прайшла ўсе шляхі, па якіх адлучыўшыся ад цела павінна прайсці, а апышнушыся ў страшнага Прастолу Славы Гасподняе, і чакаючы із страхам Ягнага прысуду, узнosiцца малітвы Нашаймі Нябеснаму Уладару, каб дараваў грэхі, памерламу, а душу пасяліў дзеяням хваробы, смутку ў скрухі, але ёсьць жыцьцё вечнае.

С. памяці а. Захары належалі да тых святараў, якія пакідаюць пасыля сябе незабытую памянь. Ня лёгкі жыцьцё вялікія прайшоў ён на працягу свайго жыцьця. Будучы казацкім нацыяналістам шмат прышлося перацерпіць з бязбожных чыннікаў, жывучы нарады.

У 1939 годзе, пасыля акупацыі бальшавікамі Заходнія Беларусі, а. Захары разам з сям'яй ўдалося перасяліцца на юг, якія сталася на толькі прызначана аж да саме съмерці, але спалучана з любоўю ў спагада да беларускага народу.

Аслаблівым доказам гэтага звязаныца пражыты гады а. Захарыя ў Англіі, дзе ён быў ня толькі духовым апякуном Казакаў, але магчымы ў большай меры Беларусаў. Ня быў здарэння, каб а. Захары адмовіў камусяць з Беларусаў душпастырскія апекі, або парады. Будучы сам знойдзіць з бельгійскімі грамадзтвам, якія сталася на толькі прызначана аж да перацерпіць з бязбожных чыннікаў, з'яўляючыся з'яўленнем нарады.

Разнаўская і багатая была натура спачыўшага. Практыка, войстры, высокі

Зь беларускага жыцьця

У Кліўлендзе

31-га сіннякня 1962 г. агульнымі сіламі беларускіх арганізацый у г. Кліўлендзе была наладжана сустрака Новага Аддзелу.

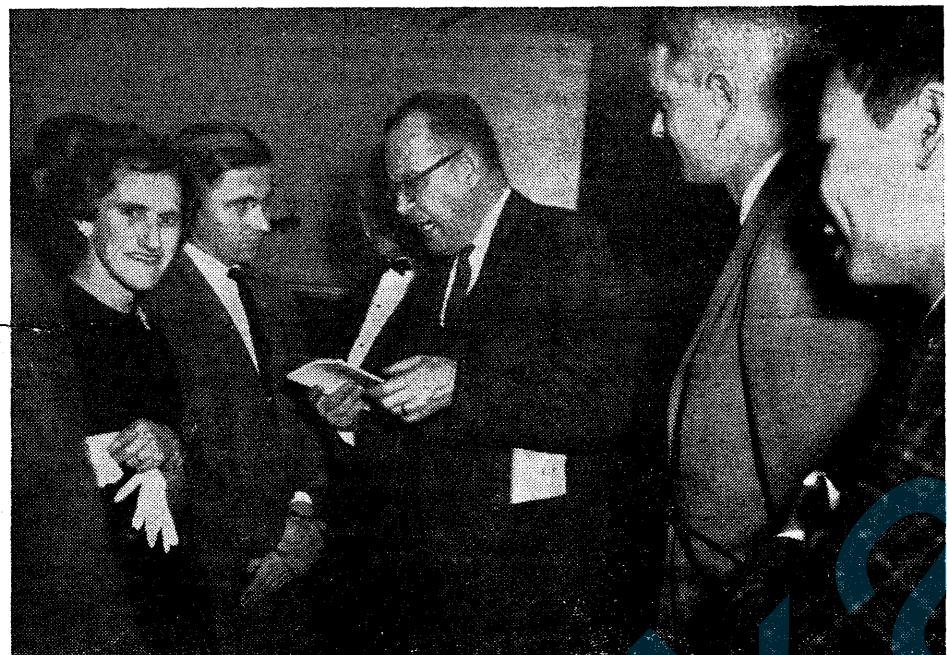
1963 Году. Было шмат гасцей іншых нацыянальнасцей. Дзякуючы моладзі, залі была прыбраная і выглядала вельмі ўтульна і вясёла. Аркестра «Палесеся» грала добра. Плылі гукі беларускіх і папулярных танцаў. Не абыўшліся і без амэрыканскага «твісту». Жаночае Згуртаванне падрыхтавала багаты і смачны буфет. За некалькіх хвілінаў перед Новым Годам старшыня Аддзелу БАЗА сп. А. Каспаровіч прывітаў прысутных з надыходзячым годам, а аркестра выканала туш. На залі пачаўся гоман. Кажны съплюшаўся, каб склацыці навагоднія жаданы свайму сабру ці знаёмаю. «Дай Божа наступны Новы Год сустракі ў вольнай Беларусі», — чліце на вокал словаў, бо-ж гэта і ёсьць найбольшая жаданыне выгнаўніка-Беларуса. Калі чацвертава гадзіны раніцы давялося разыўвіцца ўздэльнікамі баседы. Пакідалі залю ўсе ў вясёльм і задаволеным настроем, бы запраўды сустрака прыйшла. Пад аркестру «Палесеся» усе добра пагулялі ды падтрымалі фінансавы прыход.

Выдавецтва моладзі падрыхтоўвае зборнік нотаў для акардыёну «Родныя матыўы» праф. М. Куліковіча. Зборнік змяшчае пяць разыўдзелаў: 1. Патрыятычныя песні; 2. Лірычныя песні; 3. Жартоўныя песні; 4. Лёткай музыка і 5. Народныя танцы.

Дзякуючы выдавецтву моладзі, ўже вийшлі трэћі песьнікі рататарнымі спосабамі. Беларускі Песенны Зборнік, цана якога, як даведаемся, пяць даляраў.

Ул. Д.

У Таронто

На здымку: Прэдстаўнік Г. Упр. ЗБК (сп. А. М. разам з жонка) уручает брошуру Канадзкому Міністру Іміграціі даст. Рычарду Бэлу на прынцыпі ў ягоныя гонар у Таронту.

У Чыкале

12-га студзеня сёлета адбыўся гадавы падрыхтоўкі да арганізацій сход сіламі Згуртавання народу Беларуса ў штате Іліной у залі Культурна-Рэлігійнага Цэнтра.

У парадак дня сходу ўвайшли: справаздачы Урада і Рэзвізійнай камісіі за мінулы год, пытаныне дапамогі Беларускай Сэкціі Рады Мадрыд, амбэркаваныне падрыхтоўкі да ўрачыстага съвяткавання 25-га Сакавіка, дыскусіі над спрэваздачай за 1962 год, выбары ўладаў Згуртавання на 1963-і год ды вольныя прапановы.

Урад Згуртавання пры спрэваздачы 22-га студзеня у часе Тыдня паняволеных Масквой нарадоў. Згуртаванне пры садзейні моладзі зарганізавала беларускі аддзел на міжнацыянальныя выстаўкі ў Чыкале. Падчас выстаўкі, апрача сіламі, што супольна з Саюзам Беларускіх Моладзі ў Чыкале быў зарганізаваны ўздел Беларуса ў адзначэніі і съвяткаванні дні заснавання гораду Чыкале, а таксама публічны выступ Беларуса ў часе Тыдня паняволеных Масквой нарадоў. Згуртаванне пры садзейні моладзі зарганізавала беларускі аддзел на міжнацыянальныя выстаўкі ў Чыкале. Падчас выстаўкі, апрача сіламі, што супольна з Саюзам Беларускіх Моладзі, пры інфармаванні гледачаў выстаўкі аб Беларусі і Беларусах вельмі актыўна ўдзельнічалі сп. Тарас Тарасевічанка, праф. Ліманоўскі і вучаніца Ванды Гайдэль.

Пастаноўлена і надалей даваць дапамогу Беларускай Сэкціі Мадрыцкага рады ў вышыні 600 даляраў у год.

На сходзе было выказана пажаданыне неадкладна пачаць падрыхтоўку да ўрачыстага съвяткавання 25-га Сакавіка, дна абвешчаныя незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Ігнашчык

АБАВЯЗКАМ КАЖНАГА БЕЛАРУСА ЕСТЬ ЧЫТАЦЬ, ПАШЫРАЦЬ І ПАДТРИМЛІВАЦЬ «БАЦЬКАЎШЧЫНУ».

У Парыжы

2-га сіннякня мінулага году ў Парыжы, у будынку Украінскай Праваслаўнай Царквы адбылася чарговая Праваслаўная Багаслужба для мясцовага Беларускага калёна. Гэтым разам Літургія й Панхіда былі амал цалком прысьвечаныя 42-ім Угодкам Слуцкага Паўстаньня ды памяці народных герояў, якія загінулі ў змаганні за Незалежнасць на шае Бацькаўшчыны. Службу адпраўляў а. Аўгент Смаршчок у супровадзе настаяцеля гасцінай Украінскай Царквы а. Ірымія.

Багаслужба прыйшла ў малітвеннай настроі. Невялікая, але вельмі ўтульная Царква была поўна прыхажанаў, спасаючы якіх быў гатакама Украінцы ды Казакі. Супольныя малітвы зблізілі думкі ды пачуцьці людзей розных нацыянальнасцей.

Прыгожы, мілагучны съпіе Украінска-Гароўнага хору, які лічыцца адным з найлепшых праваслаўных хораў у Парыжы, урачыста-маліцвяне служылі а. Аўгента Смаршчка, ягонае, глыбока-партычычнае казанье ды сугучнае малінныя абыдух съвятор — беларускага і украінскага — за лепшую долю сваіх Народоў, — ўсё гэта пакінула незабытнае ўражанье ў прыхажанаў мясцовага Беларускага калёна.

А. К.

*
6-га студзеня г. г. у Парыжы адбыўся Гадавы Зыезд А.Б.Р.Ф. Дзень Зыезду пачаўся ранішнім Багаслужбай у Беларускай капліцы Св. Людовіка. Багаслужбу адпраўляў а. Гарошка, рэктар Беларускіх Каталіцкіх Місіяў у Францыі ды Англіі.

Пасля съвяточнай Багаслужбы у памешканні С. Ф. Т. С. жонкамі сіламі А.Б.Р.Ф. і Гароўнай Управай Аб'яднанні быў ладжаны супольны абед-Кульцца ў гонар а.. Гарошка на сувязі з юбілейным днём ягонай самаахвярнай 25-гадовай беларускаграмадзкай і рэлігійнай дзейнасці. Юбіляр быў сардична вітаны прысутнымі, якія горача запружнілі яго ў свайя далейшай падтрымцы ягонае самадаане працы на карысць Беларускага Народу.

Па супольным абедзе распачалася афіцыйная частка Гадавога Зыезду А.Б.Р.Ф. Старшыней Прэзыдыйну Зыезду быў аднаголосна выбраны Юбіляр — а. Гарошка. Старшыня Гароўнай Управы Аб'яднанні зрабіў съцілую, але вельмі вымоўную спраўдзічу зъ дзейнасці Управы і ўсюго А.Б.Р.Ф. за мінулы год. За спрэваздачы пэрыяд Гароўнай Управы Аб'яднанні разгарнула вельмі широкую, усебаковую дзейнасць на толькі на грунце сындыкальным, але і грамадзка-партычным. Было выдадзена 5 «Беларускіх балонак», якія беспасярэдна інфармавалі французскага грамадства пра долю нашага шматлакутнага народа, а шмат якія паважныя французскія газэты і часопісы, выкіравітуючы матэрыялы гэтых «Беларускіх балонак», узялілі пытанье пра нацыянальнае й патычнае паняволеные нашае Бацькаўшчыны. Былі ладжаны дэльце Беларускай нацыянальныя выставы, якія выклікалі вялікае зацікавленне ў французскім грамадстве. Праводзіліся съвятыні беларускіх нацыянальных съвятаў у прысутнасці гасцей — прадстаўнікоў іншых народаў. Ладзіліся зборкі сындыкальнага характару; адноўлены выпуск бюлетэню Аб'яднанні «Сынды-

К. Д.

У Садбіўры

2-га лютага на запросіны мясцовых вернікаў айцец Міхail наведаў Беларуса ў годару Садбіўры із сіл. вадою. Удзячнасць за такую візиту прынесла фінансавую дапамогу для БАПЦ у Таронто. На наступны дзень а. Міхайл разам з а. Тарасам меў Багаслужбу ў Украінскай Праваслаўнай царкве, дзе прысутнічала вялікая колькасць Украінцаў у Беларусе.

Пасля Багаслужбы беларускія жаночыя падрыхтавалі супольны абед, які быў наладжаны ў памешканні сп. Юр'левіча. У часе абеда прамаўлялі старшыні мясцовага аддзелу ЗБК і а. Міхайл. Присутныя на абедзе задекламавалі цэль шэрз дапамогаў для БАПЦ.

К. Д.

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

Як паведамлялася ўжо раней, выйшла з друку 1-ая кніга «ЗАПІСАЎ» Беларускага Інстытуту Навукі й Маствацтва. Кніга адыймае 272 бачынкі й утрымоўвае цікавыя матэрыялы з розных галінаў беларусаведы. Яна каштуе 3 ам. даляры або раўнавартасць у іншаземнай валюце. «ЗАПІСЫ» можна набыць у прадстаўнікоў «Бацькаўшчыны» адпаведнай краіны. З свайго боку просьмі паважаных прадстаўнікоў «Бацькаўшчыны» выручаныя гроши за «ЗАПІСЫ» пераказаць на наступнае банкавае конто:

Weissruthenisches Institut für Kunst und Wissenschaft, e. V.
Konto Nr. 377612, Bayerische Hypotheken- und Wechsel-Bank,
München (Deutschland)

Адміністрацыя БІНІМ

СВЬ. ПАМ.
УЛАДЗІМЕР МІХАЙЛОУСКІ

У кастрычніку 1962-га году адыйшоў на вечны супачын сів. п. Уладзімер Міхайлоускі — жыхар беларускай калёні места Саўт Рывер. Нябочык пакінуў у жалобе жонку, сына, братоў, дзівея сястры і швагра з пляменінкамі. Пахаваны на беларускім могілкіні ў Іст Браунсвік, Нью Джэрсі. Цырымонія пахавання адправіў а. Сыцяпан Войтанка.

Сів. пам. Міхайлоускі нарадзіўся ў 1905 годзе ў вёсцы Андрэўка, Глускага раёну. Там-жа працаўваў да пачатку апошніх вайны.

У часе II-ай Сусветнай вайны Міхайлоускі змушаны быў пакінуць родны край, як і тыячы іншых Беларусаў ды тымчасова затрымашца ў Нямеччыне. Пасля вайны ён вызміграваў у Злучаныя Штаты Амэрыкі. Меў жаданье вярнуцца на вольную і незалежную Беларус. Жаданыне яго перарвала хуткая і нечакананая хвароба, з прычыні якое адыйшоў на вечны супачын.

Сабры Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў Нью Джэрсі схіляюць свае галавы ў ягоную памянь. Ён быў сведамым Беларусам і прыхільнікам мясцовага аддзелу БАЗА. На памінкамі абедзе, наладжанымі спадарствамі Лабовічамі прамаўлялі: сп. сп. А. Стагановіч, Ф. Родзіка, Р. Кажура.

Вечны Яму Супакой!

С. Пчала

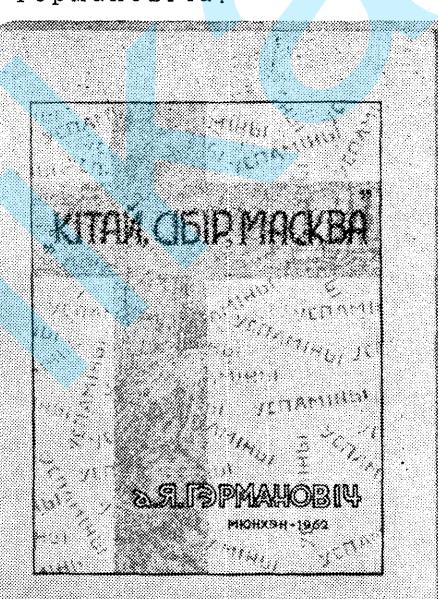
ДА УВАГІ НАШЫХ ПАДПІШЧЫКАЎ У ЗША

Гэтым яшчэ раз напамінаем і паскава просім нашых падпішчыкаў у ЗША, якія газету не пасярэдна атрымоўваюць зъ Мюнхэну, сваю залегласць заўсёды ўрэгуляўваць у нашага прадстаўніка сп. Б. Даніловіча, пераказаючы гроши на наступныя ягоныя адрас:

Mr. B. Danilovich
303, Howard Str.,
New Brunswick, N. J.
Адміністрацыя

УВАГА!
УВАГА!

Ужо выйшла ў свет вельмі красная і цікавая кніга а. Язэпа Германовіча:

Кніга адыймае 294 бачынкі і каштуе ў Канадзе ў Задзіночаных Штатах Амэрыкі 3,— даля, а ў іншых краёх раўнавартасць 2,50 ам. даля.

Кніга ўжо можна заказываць: У Англіі:

Rev. Leo Haroshka
Marian House, Holden Ave.
London 12, England.
У Задзіночаных Штатах:
Mr. Antony Bielenis
2042 W. St. Paul Ave.
Chicago 47, Ill. USA.

Mr. B. Danilovich
303 Howard Str.,
New Brunswick
New Jersey, USA.

Mr. G. Gosciejew
3416 W. 49-th Str.
Cleveland 2, Ohio, USA.

Mr. Ch. Najdziuk
833 1/2, N. Coronado Str.
Los Angeles 26, Calif. USA.

У Аўстраліі:
Mr. M. Nikan
14 Steel St.
Southwood-Melbourne, Vic.
Mr. W. Akavyt, 80 Tapley Hill Rd., Royal Park, S. A.

БРЭЗІЛІЯ:
Mr. C. Cimaféjyuk, Prasa 76,
Tiridentes, Curitiba — Paraná.

ЗАДЗІНОЧАНЫЕ ШТАТЫ:
Mrs. L. Bielenis, 2042 W. St. Paul Ave., Chicago 47, Ill.

Mr. B. Danilovich, 303 Howard St., New Brunswick, N. J.

Mr. W. Duniec, 3444 Marvin Ave., Cleveland